

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

ชื่อหลักสูตร การสานกระติบข้าว จำนวน 40 ชั่วโมง

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอลำปลายมาศ

ความเป็นมา

ปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย โดยเฉพาะผู้มีอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่ เมื่อหมดช่วงฤดูกาลของการทำการเกษตรแล้วไม่มีอาชีพเสริมทำให้ขาดรายได้เสริม จึงทำให้ประชาชนมีเวลาว่างหรือทำอาชีพเสริมต่าง ๆ เช่น รับจ้างทั่วไป หลายคนจำเป็นต้องออกจากบ้าน ละทิ้งถิ่นฐานบ้านเกิดไปทำงานต่างจังหวัด ต่างประเทศ เพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัวเท่าที่จะทำได้ ดังนั้น จึงเป็นอีกทางเลือกของประชาชนในการสร้างรายได้โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่อาศัยรายได้จากการเกษตรเพียงอย่างเดียวซึ่งสามารถหาอาชีพเสริมการทำจักสานเป็นวัสดุที่แข็งแรง ทนทาน ซึ่งประชาชนสามารถนำมาเป็นครุภัณฑ์ต่าง ๆ และประกอบอาชีพได้ หลักสูตร “การสานกระติบข้าวจากต้นไหล” เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริงและสร้างครุภัณฑ์ที่สามารถจำหน่ายได้ และมีการเรียนรู้ประสบการณ์ตรงโดยการฝึกการขาย การสำรวจความต้องการของตลาดการพัฒนารูปแบบครุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มลูกค้าต่าง ๆ ผู้จบหลักสูตรนี้สามารถนำความรู้ไปสร้างอาชีพสร้างรายได้แก่ตนเองและครอบครัว

กระติบข้าวเป็นอุปกรณ์เครื่องใช้ที่มีมานานคู่กับวิถีชีวิต คนอีสานจะใช้กระติบข้าวเป็นภาชนะในการใส่ข้าวเหนียว เพื่อเก็บความอุ่น ความนุ่ม ของข้าวให้นานตลอดทั้งวันซึ่งข้าวเป็นอาหารหลักของคนอีสาน กระติบข้าวสามารถพกพาไปได้ทุกที่โดยเฉพาะเวลาออกนอกบ้านไปทำงานและทำธุระต่าง ๆ นิยมจะนำข้าวใส่กระติบติดตัวไปด้วยเสมอ ชาวบ้านนำจะวัสดุที่ได้ในหมู่บ้าน เช่น ไม้ไผ่ ไผล ผือ ต้นกก หรือใบเตย มาจักสานเป็นกระติบข้าว โดยได้รับการถ่ายทอดและฝึกฝนการสานกระติบข้าวจากพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย บรรพบุรุษดั้งเดิม ซึ่งต้นไหล เป็นวัสดุที่มีอยู่มากในหมู่บ้าน มาสานเป็นกระติบข้าว

ดังนั้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอลำปลายมาศ จึงได้จัดกิจกรรมฝึกอบรมกลุ่มพัฒนาอาชีพ เพื่อการมีงานทำหลักสูตร การสานกระติบข้าว ด้วยต้นไหล จำนวน 40 ชั่วโมง โดยเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ให้ชุมชนอยู่อย่างพอประมาณ ไม่ฟุ่มเฟือย และดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจตลอดจนเกิดทักษะด้านอาชีพแก่ประชาชนผู้สนใจในการประกอบอาชีพที่ทำอยู่แล้วให้มีการพัฒนาและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น
2. เป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาวิชาค่อนข้างละเอียด มีหลายขั้นตอน ดังนั้นผู้เรียนจำเป็นต้องตั้งใจ และอดทนเป็นพิเศษจึงจะจบหลักสูตร
3. ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนไปเทียบโอนหน่วยการเรียนรู้ และสามารถเลือกเป็นวิชาเลือกในการเรียนการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้
3. เพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

4.เป็นศูนย์กลางในการฝึกอาชีพ พัฒนา สาคิต และสร้างอาชีพของผู้เรียนและชุมชน โดยเน้น กระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ระยะเวลา

ระยะเวลาของหลักสูตร จำนวน 40 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี จำนวน 10 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน 30 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	ความรู้พื้นฐาน	1.มีความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะในการประกอบอาชีพ 2.สร้างอาชีพการสานกระติบข้าวจากต้น	1.ความรู้พื้นฐาน -การคัดเลือกต้นไหล -การปลูกต้นไหล -การคัดเลือกฐานต้นไหล -ประโยชน์	-ศึกษาจากเอกสาร -บรรยาย -สาธิต -ฝึกปฏิบัติ	5	
2.	การทำเส้นต้นไหล	ไหล ให้มันคงเพิ่มรายได้ที่ยั่งยืน 3.แสวงหาความรู้เพื่อ	2.การทำเส้นต้นไหล สำหรับสานกระติบข้าว -เทคนิคการทำ -เทคนิคเพิ่มความทนทานและแข็งแรง	-สำรวจ -สอบถาม -สรุป		10
3.	การจัดสานกระติบข้าวด้วยต้นไหล	พัฒนากระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง 4.มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ	3.การจัดสานกระติบข้าวด้วยต้นไหล -วัสดุและอุปกรณ์ -ขั้นตอนการสาน -ขั้นตอนการเย็บ -ขั้นตอนการทำฐานกระติบ			20
4.	การจัดการและการจำหน่าย		4.การจัดการและการจำหน่าย -การจัดการ -การจำหน่าย -คุณธรรมในการประกอบอาชีพ		5	

ขั้นตอนการสานกระติบข้าวจากต้นไหล

วัสดุ มีดังนี้

1.ต้นไหล ไม้ไผ่

2.เข็ม

3.มีดตอก มีดโต้

4.น้ำ

5.เชือกไนลอน

6.ไม้ก้านตาล

7. ถึงมือ

ขั้นตอนการสาน

1. ตัดต้นไผ่ที่มีอายุได้ประมาณ 3-4 เดือน ต้นไม่อ่อนไม่แก่จนเกินไป โดยตัดเอาส่วนที่เป็นต้นปลอม (เพราะไม่เป็นปล้องและข้อ)

2. ตากไผ่ให้แห้งใช้เวลาประมาณ 5 วัน (อาจนานวันกว่านี้แล้วแต่แสงแดด)

3. ผ่าไผ่เป็นเส้น ขนาดแต่ความพอใจ ถ้าต้องการความละเอียด สวยงาม จะทำเป็นเส้นเล็ก ๆ

4. นำไผ่ที่ทำเป็นเส้นประมาณ 10 เส้น รวมกันทำเป็นไส้ในการสาน บิดสัก 5-6 รอบ แล้วขดเป็นวงกลมขนาดเล็ก ๆ

5. ร้อยตอกไผ่ใส่เข็มสอดสานไปเรื่อยจนได้ขนาดความกว้างและความสูงตามต้องการ ขณะที่สานควรพรมน้ำบ้างเส้นไผ่จะเหนียว

6. เมื่อสานตัวกระทิงเสร็จแล้ว ค่อยสานฝา ซึ่งขั้นตอนการสานจะเหมือนกัน เพียงแต่ความกว้างให้กว้างกว่าตัวกระทิงเล็กน้อย

7. เมื่อสานเสร็จแล้วทำขากระทิง ซึ่งใช้ไม้ก้านตาลมาผ่าเป็นแผ่นบาง ๆ ขดเป็นวงกลม ขนาดเท่าตัวกระทิง เจาะรูใช้เชือกมัดขาเข้ากับตัวกระทิงให้แน่น

8. ทำสานกระทิงโดยใช้เชือกไนลอนแขวน หรือสะพาน เมื่อเสร็จทุกขั้นตอนก็นำออกจำหน่ายได้ หรือนำไปใช้ได้เลย

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการบรรยาย
2. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
3. วัสดุจริง

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่ได้รับหลังจากจบหลักสูตร

1. หลักฐานการประเมิน
2. ทะเบียนคุณวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตรการศึกษา ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร

(นางรุจิณดาราร ชีรัมย์)

ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายศิริศักดิ์ ทองเขต)

หัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นายวัชรินทร์ เขียวอ่อน)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอลำปลายมาศ